

fordringer og problemer, andre lande – især u-landene – står overfor.

Denne opfattelse er udgangspunktet for den strategi og de forslag til håndtering af den genteknologiske udfordring, som regeringen lægger frem i denne redegørelse. Regeringen vil gå to veje for at søge at påvirke den internationale regulering af genteknologi. For det første vil regeringen arbejde for, at etik og genteknologi bliver sat på dagsordenen i alle relevante fora. For det andet vil regeringen arbejde for, at etiske hensyn inddrages i den internationale regulering af genteknologi.

Etik på den internationale dagsorden

Erfaringer fra andre områder - fx arbejdstagerrettigheder og miljø- og sundhedsområdet - peger på, at udarbejdelsen af en international konvention udgør en velegnet ramme for det internationale arbejde med at inddrage etiske principper i den internationale regulering. Arbejdet med en konvention kan være med til at forme den internationale dagsorden ved at afgrænse eventuelle konfliktpunkter og ved at skabe international enighed og opmærksomhed om problemerne på det pågældende område.

- Regeringen vil derfor forsøge at samle opbakning til - i første omgang blandt europæiske lande - at arbejde for en konvention om inddragelse af etiske hensyn i forbindelse med anvendelse af genteknologi på plante- og fødevarerområdet.

En sådan konvention kunne fx søges gennemført via Europarådet, som i 1997 vedtog en bioetik-konvention om inddragelse af etiske principper ved anvendelse af moderne bioteknologiske metoder på sundhedsområdet.

Etik i den konkrete regulering

Vedtagelsen af en sådan konvention er en lang proces. Der må derfor parallelt med en sådan strategi arbejdes for, at etiske hensyn inddrages, når internationale regelsæt, der regulerer anvendelsen af genteknologi, udarbejdes eller sættes til revision.

- Regeringen vil derfor i forbindelse med udarbejdelse af nye internationale regler og ved revision af eksisterende regler, der har betydning for udvikling og anvendelse af genteknologi, arbejde for, at etiske hensyn, jf. de fire etiske grundprincipper der er nævnt i indledningen til denne redegørelse, i størst mulig udstrækning medtages i reguleringen.

I det følgende præsenteres en række forslag til, hvordan den konkrete regulering kan tilpasses yderligere.

En samlet indsats

En sådan strategi kræver imidlertid en både langsigtet og koordineret indsats. Regeringen vil derfor:

- Nedsætte en *task force*, der får til opgave at følge op på regeringens strategi for at få etik og genteknologi sat på dagsordenen. Tasken skal bestå af repræsentanter fra relevante ministerier.
- Igangsætte et udredningsarbejde, der sætter fokus på de samfundsmæssige konsekvenser af genteknologien, og som skal bidrage til at konkretisere de etiske principper i forhold til de konkrete reguleringer. Udredningsarbejdet skal kvalificere regeringens arbejde med at inddrage etiske hensyn i den internationale regulering.

KONKRET REGULERING AF GENTEKNOLOGI

Reguleringen af lægemiddel-, plante- og fødevarerområdet

Den primære regulering af genteknologi foregår i dag gennem et krav om en miljø- og sundhedsmæssig risikovurdering og godkendelse af al anvendelse af genteknologi og genmodificerede produkter. Endvidere er genmodificerede fødevarer og lægemidler underkastet særlige godkendelseskrav med hensyn til vurdering af fødevarer- og lægemiddelsikkerhed.

Miljø- og sundhedsgodkendelsen er baseret på *Lov om miljø og genteknologi*. Grundlæggende sonderer reguleringen mellem to typer af anvendelse af genteknologi:

- A Genteknologi, der anvendes indesluttet i bl.a. laboratorier og produktionstanke. Det kan eksempelvis være medicinske forsøg, dyreforsøg, anden laboratorieforskning samt produktion ved hjælp af genmodificerede organismer.
- B Genteknologiske organismer og produkter, der er godkendt til markedsføring og forsøg med udsætning af organismer i det omgivende miljø. Eksempler herpå er afgrøder, fødevarer, dyrefoder og lægemidler.